

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پژوهشگری به نام صادق هدایت

سیمین دانشمند گودرزی

شماره کتابشناسی ملی	:	۳۸۹۳۳۷۵
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۶۴-۴۳-۹
عنوان و نام پدیدآور	:	پژوهشگری به نام صادق هدایت [منابع الکترونیکی: کتاب] / سیمین دخت گودرزی.
مشخصات نشر	:	تهران: موسسه نگارش الکترونیک کتاب، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۱ منبع برخط (۶۶ ص.)
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا.
یادداشت	:	دسترسی از طریق وب.
یادداشت	:	نوع منبع الکترونیکی: فایل pdf.
شناسه افزوده	:	گودرزی، سیمین دخت، ۱۳۵۳-
موضوع	:	هدایت، صادق، ۱۲۸۱ - ۱۳۳۰.
موضوع	:	ایران شناسی
موضوع	:	فرهنگ ایران
موضوع	:	ایران - شان +
موضوع	:	سبک پهلوی

پژوهشگری به نام صادق هدایت

نویسنده: سیمین دخت گودرزی

ناشر: موسسه نگارش الکترونیک کتاب

آدرس: فرمانیه، کامرانیه جنوبی، کوچه پارس ۲۵، واحد ۲

تلفن: ۲۲۲۹۲۴۴۹

قیمت: ۶۰۰۰۰ ریال

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰

شماره ثبت: ۱۳۹۶۸۰۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۶۴-۴۳-۹

www.manaketab.com

۱	مقدمه.....
۳	فصل اول.....
۳	نگاهی به زندگی و کارنامه‌ی صادق هدایت.....
۱۱	فصل دوم.....
۱۱	بررسی آثار هدایت با موضوع ایران‌شناسی.....
۱۲	۱-۲ اوسانه (۱۳۱۰).....
۱۳	۲-۲ نرنگستان (۱۳۱۲).....
۱۶	۳-۲ خانه‌های عامیانه (۱۳۱۸).....
۱۷	۴-۲ پیرامون لغت فرس اسدی (۱۳۱۹).....
۱۸	۵-۲ فولکلور فرهنگ نرنگه (۱۳۲۴).....
۱۹	۶-۲ چند نکته‌ی ادبی و سه رامین (۱۳۲۴).....
۲۲	۷-۲ هنر ساسانی در سده‌های (۱۳۲۵).....
۲۴	فصل سوم.....
۲۴	بررسی آثار داستانی هدایت بر پایه‌ی سده‌های ایران باستان.....
۲۴	۱-۳ پروین دختر ساسان (۱۳۰۹).....
۲۵	۲-۳ آتش پرست (از مجموعه داستان زنده‌یاد (۱۳۰۹).....
۲۶	۳-۳ سایه‌ی مقول (از مجموعه‌ی انیران (۱۳۱۰).....
۲۷	۴-۳ اصفهان نصف جهان (۱۳۱۱).....
۲۸	۵-۳ مازیار (۱۳۱۲).....
۳۰	۶-۳ آفرینگان (از مجموعه داستان سایه روشن (۱۳۱۲).....
۳۲	۷-۳ آخرین لبخند (از مجموعه داستان سایه روشن (۱۳۱۲).....
۳۳	۸-۳ تخت ابونصر (از مجموعه داستان سگ و گورد، (۱۳۲۱).....
۳۵	فصل چهارم.....
۳۵	بررسی آثار و ترجمه‌های هدایت در زمینه زبان پهلوی.....
۳۷	۱-۴ گجسته ابالیش (۱۳۱۸).....
۳۸	۲-۴ شهرستان‌های ایران (۱۳۲۱).....
۴۰	۳-۴ گزارش گمان شکن (۱۳۲۲).....
۴۱	۴-۴ یادگار جاماسب (۱۳۲۲).....

- ۴- ۵ زند و هومن یسن (۱۳۲۳) ۴۲
- ۴- ۵- ۱ ارزیابی ترجمه هدایت از متن زند و هومن یسن ۵۱
- ۴- ۶ کارنامه اردشیر بابکان (۱۳۲۳) ۵۴
- ۴- ۶- ۱ ارزیابی ترجمه هدایت از متن کارنامه اردشیر بابکان ۶۰
- ۴- ۷ آمدن شاه بهرام ورجاوند (۱۳۲۴) ۶۱
- ۴- ۸ خط پهلوی و الفبای صوتی (۱۳۲۴) ۶۳
- سخن آخر ۶۶
- کتابنامه ۷۱
- الف. بد زبان، رسی ۷۱
- ب. به زبان انگلیسی ۷۳
- ج. سایت‌ها ۷۴

مقدمه

صادق هدایت نویسنده‌ای است که در عرصه‌ی آفرینش‌های ادبی و آثار پژوهشی به خوبی و خوشی درخشیده است. اما چرا پژوهش‌های هدایت عمده‌تاً در محاق قرار گرفته و صرفاً به عنوان یکی از قله‌های ادبیات نثر در دوره معاصر شناخته می‌شود؟ آیا آثار پژوهشی او به اندازه‌ی آثار خلاقه‌اش ارزشمند نیستند؟ بی‌تردید زمانی می‌توان چنین ادعایی کرد که آثار پژوهشی او نیز همانند آثار داستانی‌اش مورد بررسی قرار گرفته و یا دست‌کم به درستی معرفی شود.

بررسی‌هایی که تا به حال درباره‌ی آثار هدایت انجام شده بیشتر حول محور داستان‌ها، دیدگاه‌ها، شخصیت و موضوعات روحی - روانی او بوده و اگر گاهی، نیم نگاهی به آثار پژوهشی او انداخته شده - حدود به تحقیقاتش درباره‌ی خیام و دیدگاه مشترک او با این دانشمند شاعر و یا تعقیب اطراف به تاریخ ایران باستان بوده است. حال آنکه باید اذعان داشت یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های پژوهشی این نویسنده، با توجه به دوره‌ای که در آن می‌زیسته، اقدام به ترجمه‌ی متون مهم پژوهی چون *کارنامه‌ی اردشیر بابکان* و *زند و هومن* یسن است. او برای اینکه بتواند زبان پهلوی را به خوبی بیاموزد عازم هندوستان می‌شود؛ جایی که تحمل مشقت‌های زندگی در آن نمی‌توانست هیچ دلیلی به جز علاقه و پشتکاری باورنکردنی داشته باشد؛ اما در آن زمان تنها جایی بود که می‌شد منابع موثق و آموزگاران محقق را تجربه کرد؛ از این رو ارزش تلاش وی در این زمینه و ترجمه‌هایی که دست‌آورد این دشواری‌هاست، آنقدر هست که بتوان در قالب یک کتاب بدان پرداخت.

هنوز هم افراد زیادی از جامعه‌ی کتابخوان ایران هستند که انس و الفت زیادی هم با آثار داستانی هدایت دارند، اما از آثار پژوهشی او در این زمینه بی‌اطلاعند. از آن سو، بسیاری از تحصیلکردگان رشته‌ی زبان‌های باستانی نیز، هنوز هم نخستین مترجم بسیاری از متون پهلوی را که در دانشگاه‌ها به آنها آموخته می‌شود، یا نمی‌شناسند و یا اگر به‌ندرت نامی از هدایت در کنار دیگر مترجمان این متون می‌بینند، اهمیت و جایگاه آثار او را در کنار ترجمه‌هایی که پس از هدایت صورت گرفته، چندان درخور توجه نمی‌دانند. حال آن که اگر

ترجمه‌های هدایت با آثاری که پس از او به ثمر رسیدند مورد مقایسه و مطابقت قرار گیرند، حاصل کار نتیجه‌ای کاملاً متفاوت با این پندارها به دنبال خواهد داشت.^۱

و اما در این نوشتار، در کنار معرفی و بررسی آثار پژوهشی و داستانی هدایت با موضوع فرهنگ ایران باستان - که نشانگر زمینه‌های ذهنی و علایق او برای نیل به انجام چنین پژوهش‌هایی است - تمامی آثار تحقیقی و ترجمه‌های او در زمینه‌ی زبان پهلوی، به تفصیل بیان و ویژگی‌های آنها برشمرده می‌شود؛ با این امید که بارقه‌ای باشد برای اهل تحقیق تا هرچه بیشتر با این نویسنده‌ی معاصر که در زمان حیات و پس از آن نیز، به دلایل گوناگون و اغلب مغرضانه مورد بی‌مهری قرار گرفت، آشنا شوند.

^۱ بررسی و مطابقت ترجمه‌های هدایت از دو متن پهلوی به نام‌های *کارنامه اردشیر بابکان* و *زند و هومن یسن* با تمامی ترجمه‌هایی که پس از او صورت گرفته، در قالب دو مقاله‌ی علمی پژوهشی از سوی نگارنده به انجام رسیده که اولی در *مجله مطالعات ایرانی* (سال دوازدهم، شماره بیست و چهارم، پاییز و زمستان ۱۳۹۲) و دیگری در فصل‌نامه پژوهش‌های نقد ادبی و سبک‌شناسی (شماره ۳، پی در پی ۱۵، بهار ۱۳۹۳) منتشر شده‌اند.